

SVOBODNA SLOVENIJA

"ESLOVENIA LIBRE"
GLASILO SLOVENCEV V JUŽNI AMERIKI

VICTOR MARTINEZ 50
Buenos Aires

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 260254

Año (Leto) VI.

Buenos Aires, 15. aprila (abril) 1948

CORREO ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Nº (Štev.) 8.

Pomembno srečanje

Na velikonočni ponedeljek — 29. marca — je pripeljala ladja "Santa Cruz" nekaj stotin Slovencev - imigrantov iz Evrope, beguncev pred komunističnim nasiljem v domovini, da si v Argentini ustanove novo bodočnost v miru, osebni svobodi in delu. Z veseljem so stopali na tla jutranjega "dobrega zraka"...

Ko je ta ladja še stala v luki, pa je 1. aprila prispela titovska ladja "Partizanka", da odpelje nekaj sto Jugoslovanov, od tega 120 Slovencev nazaj v Titovo Jugoslavijo, da po dolgi ločitvi zažive od prislužka svojega dela tuju med domačimi v udobnem počitku. Z veseljem so vstopali na brod v siju večerne "rdeče zvezde"...

Pomembno srečanje v buenosaireškem pristanišču.

Prvi beže iz kraja, ki je drugim "poboda raja": dva svetova sta se srečala in si tu pogledala iz oči v oči.

Kaj vidim v njih dnu?

V očeh prvih, ki so prihajali z ladjo, nosečo tako pomembno ime "Sveti križ", je ležalo veliko razočaranje nad domovino, žalost nad tisočimi mrtvimi, ki so ostali tam; trpljenje sedem mukoplnih let: štirih let dveh okupacij in državljanke vojne, ter treh let begunskega tavanja; razočaranje nad živimi v domovini, zaradi česar so jo zapustili zavestno, premisljeno, s samoodločbo volje, da nočejo živeti še pod tretjo okupacijo najhujšega nasilstva in najodvratnejšega aziskskega zavojevalca. Oči se jim svetle od radosti, da stopajo na tla osebne svobode prav na praznik Vstajenja, ki jih bo odrešil beračije za milost svetih ter jih postavil zopet kot ljudi med ljudi.

V očeh drugih pa je ležalo hrepenenje po domovini. Videl si ljudi, ki so vsa ta kruta leta svetovne morije preživele v udobnosti in delu zase in za svoje družine v upanju, da bo razpal fašizem, ki jih je pognal v svet, in se bo znova odprla pot domov, kjer bodo s prislužki svojih rok zopet zaživeli v narocju svojih družin in doma mirno udobnost kot Amerikanci-rentirji, pa tudi kot navdušeni narodnjaki v dobi vstajajočega velikega, vseslovanstva in vsebratstva čez celine vsega sveta... Hej, zlata doba, ko se bo trpkii kruh tujine spremenil v belo pogačo doma; ko bodo žulji, dobljeni za tuja, rodili blagostenje v počitku domače peči v "svobodni" domovini, delu "velike slovanske bodočnosti"... Oči se jim svetle od pričakovanja nečesa velikega, močnega, kar so jim kot mayrični sen slikale hlastajoče besede časopisov in govornikov, vabčih domov, domov... v raj pod rdečo zvezdo...

Pri prvih — razočaranje in beda, pri drugih — pričakovanje in bogastvo, pri obeh pa sreča: sreča, da stopajo z ladje iz Evrope na ameriška tla, in sreča, da vstopajo na ladjo v Evropo z ameriških tal... Ladji, zasidrani v luki, pa gledata so srečanje, ki je slovo: ena s svetlim imenom na boku "Sveti križ", druga na dimniku z "rdečo peterokrako zvezdo".

Mnenja smo, da je vsé čisto prav in v redu.

Kdor ne verjame razočarancem nad

domovino, naj gre sam tja in naj položi svoj prst v njeno rano. Prav na dan odhoda "Partizanke" — (Bela nedelja) — je govoril evangelij: "Blagor njim, ki niso videli, pa so verovali!" Toda ljudje so Tomaži in prav je in v redu, da gredo tja, kamor gredo. Mi jim želimo samo: Srečno pot! Prav malo pa imamo vere, da bi se mogli vrniti kaj kmalu nazaj in nam podati pričevanje o svojem videnju in izkustvu.

Drugim pa želimo prav tako: Srečen prihod! Naj se jim muka sedmih let spremeni v udobnost tistih, ki odhajajo!

Križajo se ladje in zamenjavajo se usode.

Kje bo prihodnje srečanje? In kakšno bo? Mnogo vere imamo, da bodo potnikom "rdeče zvezde" blestele oči od solza razočaranja, potnikom "svetega križa" pa od veselega pričakovanja nečesa velikega, mogočnega, kar pride po vsakem razpetju na križ — od vere da vstajajo tudi grobovi in se trgajo še takoj železne zavesne na dvoje...

Gledam obe ladji v naši luki: kot je prva bela dlan, oklepajoča se križa, druga pa krvava, v nebo dvignjena pest... Na krovih obeh je slovenski človek —

Konferenca v Bogoti prekinjena

Deveta vseameriška konferenca, je začela zasedati v Bogoti, prestolnici Kolumbije, koncem marca in je v prvih desetih dneh zasedanja že načela troje glavnih vprašanj in sicer: 1. organizacija gospodarskega sodelovanja obh ameriških kontinentov; 2. vprašanje evropskih posestev v Srednji in Južni Ameriki in 3. skupno obrambo stališče proti rovarjenju Moskve v tem delu sveta. V prasanju organizacije borbe proti komunizmu pa je med drugim Kolumbija bila tega naziranja, da je treba voditi borbo proti komunizmu samo na polju ideologije in da ni treba preganjati posameznih komunističnih partij, dokler te ne preidejo k nasilnim sredstvom za uvđbo svoje oblasti v posameznih državah. Vsaka država pa naj sama zase odloča o obračunu s komunizmom in zato skupne obrambne fronte ni potreba, kakor je na pr. to predlagala delegacije čilske republike.

Toda deveti dan zasedanja konferenca je vso Bogoto zajel val divjega ropanja in klanja; v

kaj urah se je pokazalo, kaj morejo komunisti napraviti s prestolnico države, ki že petdeset let ni imela nobenih revolucionarnih prebratov. V petek 9. aprila je bil izvršen atentat na voditelja liberalne stranke Gaitana in nekaj minut nato se je začelo ropanje in požiganje po mestu. V prvem hipu se je celo zdelo, da gre za obračun med liberalno in konservativno stranko; toda kmalu se je izkazalo, da so tokrat staro nasprotje med dvema glavnima strankama izrabile tretje sile in sicer — komunisti. V nekaj urah je bila nato sestavljena skupna liberalno-konservativna vlada, ki je med prvimi ukrepi proglašila objavo, da je Kolumbija prekinila diplomatske stike s sovjetti v Moskvi.

Komunistično zaroto pri tej revoluciji dokazujo naslednji dogodki: 1. ko se je začela konferenca v Bogoti, so komunisti preplavili mesto z letaki napadajoč Marshalla in ameriški "imperializem"; 2. na predvečer umora liberalnega voditelja Gaitana je vodstvo kom. partije imelo sejo in izdal posebne ukrepe za določene dogodke; 3. takoj po atentatu so ljudje morilca tako zdelali, da ni mogoče spoznati njegove identite; 4. komaj je bil umor izvršen, so že bili na svojih mestih komunistični voditelji, ki so dirigirali množico in jo usmerjali, kaj in kako naj ropa in požiga; 5. komunistična delavska zveza je takoj razglasila splošno stavko in ponudila podporo liberalcem za maševanje; 6. v sosednjih mestih so komunisti sprožili nemire nekaj ur prej, predno je bil Gaitan v Bogoti ubit; 7. med voditelji, ki so vodili množico pri nemirih, so bili tudi ruski in drugi inozemski komunistični agentje.

V Bogoti so komunisti priredili revolucijo kot generalno vajo za slične akcije; za vsak del sveta imajo komunisti tak načrt, kakor to odgovarja krajevnim okoliščinam. Stalin zato ovira mir v Evropi, da bi preprečil gospodarski dvig in napreddek, ki bi prehitel načrte sovjetske oboroževalne industrije: po komunističnih računih pa je treba preprečiti, da bi Južna Amerika postala eden najvažnejših virov za uravnoveseno gospodarsko sožitje in napredovanje nekomunističnega sveta.

NAŠIM NAROČNIKOM!

Naše naročnike vljudno prosimo, da nam sporočate naslove tistih svojih znancev in prijateljev, ki še niso naročeni na naš list, pa bi to radi storili, če bi izvedeli zaanj. Vemo, da žive naši rojaki po vseh delih Argentine in Južne Amerike zato smo prepričani, da bo sleherni storil veliko uslugo, če omogoči prejemanje listov tistim, ki bi vsaj po našem listu, če ne morejo drugače, radi pripadali naši slovenski skupnosti!

"Slobodna Slovenija".

El Obispo de San Luis, S. E. Doctor Di Pasquo visitó a los Eslovenos

En los primeros días del mes de Abril el Obispo de San Luis, S. E. Doctor Di Pasquo, hallándose en Buenos Aires, visitó algunas veces a los refugiados eslovenos, llegados en el buque "Santa Cruz". En la iglesia del Santísimo Sacramento en Buenos Aires S. E. Di Pasquo ofició una misa de agradecimiento; participaron al servicio religioso el Director del Hotel de Emigrantes, Sr. Krause; los fiscales de la Sociedad eslovena en Argentina y casi todos los refugiados eslovenos. Durante su sermón S. E. Di Pasquo explicó los sufrimientos del pueblo esloveno, el martirio de los refugiados eslovenos y trazó las perspectivas para su nueva vida en Argentina. Un "Te Deum" concluyó la solemne manifestación religiosa.

Para su visita a la casa de los refugiados eslovenos en Buenos Aires el Comité esloveno organizó en honor de S. E. Di Pasquo un solemne acto. El Presidente de la Sociedad Eslovena, el abogado Doctor Miloš Stare en su discurso elogió la obra del Obispo de San Luis y subrayó la eterna gratitud del pueblo esloveno para la ayuda tan larga y desinteresada. S. E. Di Pasquo contestó que todo lo hecho fue realizado por sentimientos de la Caridad cristiana. Durante su audiencia especial ante el Presidente de la Nación, S. E. JUAN DOMINGO PERON, solicitó una solución completa del problema de los refugiados eslovenos.

La visita de S. E. Di Pasquo a los eslovenos permanecerá como un acontecimiento inolvidable y un recuerdo de inmenso agradecimiento para la obra en favor de tantos refugiados.

in se pogledata. Rumen val pod njima je kot moten čas, ki ju vežoč razdvaja, kot da sta na različnih obalih. Kaj lahko vodo zjasni?

Zato pa so — razočaranja; čistijo zrak in vodo in oči, da se vidimo na istem vala in se poznamo jasno kot po viharju.

"Santa Cruz" je priplula iz take burje... "Partizanka" s harmoniko zavija v ciklon...

PRIHOD SLOVENCEV

V zadnjem času je prišlo zopet več Slovencev z različnimi ladjami v Argentino. Z ladjo "La Crois" je

SKOF Dr. DI PASQUO MED SLOVENCI

V času, ko je prispela ladja "Santa Cruz" v Buenos Aires, se je tu mudil tudi prevzeti škof iz San Luisa Dr. Di Pasquo, velikodušni priatelj in dobrotnik slovenskih imigrantov. Tudi to pričko je prevzeti vladika porabil zato, da je po svoje — to je očetovsko — pozdravil novodošle Slovence.

Že takoj drugi dan jih je obiskal v Imigracijskem hotelu ter se z njimi prijateljsko razgovarjal, predvsem z bogoslovi, katerim je preskrbel nadaljevanje bogoslovskega studija.

1. aprila je daroval — kot zahvalno sv. daritev za Slovence in njihov srečni prihod čez morje — sveto mašo v cerkvi SS. Sacramento v ulici San Martin, katere se je udeležilo vodstvo Imigracijskega hotela z direktorjem g. Krausejem na čelu ter skoraj vsi Slovenci novodošleci z odborniki Društva Slovencev. Med sv. mašo je imel prevzeti lep nagovor na temo "vera, upanje, ljubezen", poudarjajoč borbo Slovencev za ohranitev vere med svojim narodom ter njihove velike žrtve in trpljenje; vžigal jim je upanje, da stopajo na zemljo, kjer so ljudje prav tako prežeti žive vere, in jih bodo sprejeli z veliko ljubeznijo; toda tudi Slovenci naj odpuste svojim sovražnikom, zaradi katerih so morali toliko trpeti doma in v programu, da bodo v novi deželi živeli iz Ljubezni in da bodo deležni ljubezni. Govor prevzetenega škofa je prevajal g. Janez Hladnik, ki je še posebej pojasnil argentinskim udeležencem pomem slovesnosti. Na koncu sv. maše je prevzeti zapel Te Deum, kateremu je odgovorila vsa cerkev z mogočnim "Tebe Boga hvalimo".

Prevzeti škof je ponovno obiskal slovenske novodošlece v Hotelu 2. aprila ter se dal večkrat slikati z njimi. Zlasti z bogoslovi in otroki.

Zvečer istega dne pa se je odzval vabilu odbora Društva Slovencev na izredno slavnostno sejo, ki se je je udeležil v spremstvu časnega predsednika društva g. Janeza Hladnika in župnika — gospodarja poslopja, v katerem ima društvo prostore, g. Figallo-ja. Ob navzočnosti vseh odbornikov je predsednik odvetnik g. Miloš Stare pozdravil Prevzetenega v kratkem nagovoru, v katerem je poudaril, da smo Slovenci, kot protikomunistični brezdomci, veseli vsake dobre besede ob prihodu v Argentino, prevzeti škof pa se je tudi z velikodušnimi dejanji in prav z očetovsko ljubezni zavzel za nas in nam utira pot za novo življenje. Pokazal je edinstveni primer, kako se je vživel v bistvo slovenskega naroda kot že po tradiciji izrazito katoliškega, v zadnji dobi pa tako odločnega proti komunistično borbenega, ter je zato ponudil zavjetje najprej njegovemu duhovskemu naraščaju, ter mu rešil bogoslovno fakulteto. Potem pa je tudi ponudil prvo streho družinam z mnogimi otroki kot oporo pri prvih korakih k ustvarjanju novih eksistencij. "Vaše ime, Prevzeti, bo ostalo zapisano v naših srcah in v naši zgodovini kot enega prvih in največjih dobrotnikov novodošlih Slovencev v Argentini!"

Prevzeti se je nato zahvalil za pozdrav, poudarjajoč, da se prava krščanska karitas ne sme javljati samo v besedah, temveč predvsem v dejanjih. Povedal je, kako je prišlo do tega, da se je odločil sprejeti slovensko veliko semenišče. In potem še družine, nudeč jim hišo, ki naj jim nudi prvo pomoč, dokler se ne osamosvoje, na kar naj prepuščajo prostor novim prihajačem. Svojo veliko naklonjenost je pokazal tudi s tem, da se je v avdijenci pri predsedniku Naroda generalu Peronu zavzel za celotno rešitev slovenskega begunskega vprašanja, zlasti za one reveže, ki čakajo na rešitev v Avstriji in Nemčiji. Pre-

vziveni je postal v prijaznem pogovoru z odborniki društva še dobro uro.

V soboto 3. aprila se je Prevzeti škof odpeljal v mesto svoje stolice, kamor je povedel 12 slov. bogoslovcov, 3 duhovnike in nekaj bogoslovskega kandidatov.

Prevzetenemu g. škofu Dr. Di Pasquo, velikemu dobrotniku Slovencev, želimo Slovenci še mnogo let življenja v duhovno rast njegove škofije, in z upanjem, da bi mu slovenski duhovniki mogli biti pri tem v oporo in pomoč, slovenski imigrantji pa v veselje!

IZ VSEGA SVETA

V Združenih državah je predsednik Truman podpisal Marshallov načrt za pomoč Evropi in je bil za predsednika komisije, ki bo podporo nakazovala, imenovan ameriški industrialec Hoffmann. — Obenem se utrjuje v USA prepričanje, da je možno ohraniti mir samo tedaj, če bo vojna sila USA tako močna, da bo sleherni napadalec (Rusija) vedel, da je napad obsojen na neuspeh in napadalec obsojen na popolno uničenje. — Vojni minister Forrestall je ponovno izjavil, da sovjetti atomske bom-

be nimojo in vodilni strokovnjaki za atomsko energijo povdarjajo, da sovjetti sicer vedo za podatke o atomski energiji, toda še dolgo ne bodo imeli industrijskih naprav za proizvajanje atomske energije. — **V Bogoti** je ameriški zastopnik predlagal ustanovitev fonda 500 milijonov dolarjev za pomoč južnoameriškim državam, zastopnik Argentine pa je predlagal ustanovitev Medameriške banke s kapitalom 400 milijonov dolarjev za podeljevanje kreditov južnoameriškim državam.

V Evropi se vsa pozornost osredotočuje okoli tistih točk, kjer so "širje veliki" še obsojeni na skupno sodelovanje in sicer na Berlin in Dunaj. Ker sovjetti ne morejo s svojo "mrzlo vojno" izseljati niti v Varnostnem svetu Združenih narodov, niti na konferencah štirih zunanjih ministrov, ker so te odložene najbrž za vedno, pritiskajo na zaveznike tam, kjer še morejo in to je v Nemčiji in Avstriji. Iz Berlina hočejo prisiliti zaveznike na umik iz mesta, in isto se sedaj pripravlja v Avstriji. — Potem ko so Sovjeti zaprli železni zastor nad Češkoslovaško, skušajo sedaj svojo strateško obrabno črto izmeniti še v Avstriji in Nemčiji in vključiti v sovjetski komunistični sistem še tiste dele Avstrije in Nemčije, ki so pod sovjetsko okupacijo. — **V Italiji** bodo v nedeljo 18. aprila volitve in splošno prevladujejo napovedi, da komunistični blok ne bo dobil toliko glasov, kakor se je to predvidevalo pred nekaj tedni (40% glasov). — **Finska** je podpisala pogodbo s sovjetti v Moskvi, vendar dočke niso iste kakor v pogodbah med sovjetti in balkanskimi sovjetskimi sateliti. Ob podpisu pogodbe s Finsko je celo Stalin poveličeval pomen malih držav in njihovo enakopravnost z velikimi sosedji (kakor da bi svet mogel pozabiti, da je nekaj tednov poprej Češkoslovaška ravno zaradi Stalinovih spletov izgubila svojo neodvisnost in svobodo).

— Pri delnih občinskih volitvah v Angliji pa je delavska stranka izgubila precej glasov v korist konservativcev.

V Aziji je težišče vseh spornih zadev še vedno osredotočeno v Perziji, kjer hoče sovjetska vlada doseči oslabljanje vseh ameriških in angleških vplivov. Toda tam, kjer bo verjetno najprej izbruhnil prihodnji konflikt, postopajo sovjeti mnogo bolj zakulisno in previdno kakor pa na pr. na spornih točkah v Evropi in drugod. Spori v Nemčiji in Avstriji ter nemiri v Južni Ameriki so le manevri sovjetskih priprav, ki naj odvrnejo pozornost od glavnega predela: od Perzije in Dardanel. V vsej ruski zgodovini pa je bil (in še bo) ta predel najtrži: ruska vojska se je otresla Napoleonu in Hitlerju, ko je branila svojo zahodno mejo proti vduoru iz Evrope, izgubila pa je več vojn na jugu (vojni poходи carjev proti jugu in izgubljena kimska vojna v letih 1853-56.). Tudi vojske mongolskih kanov so izkravale v teh področjih.

OPOZORILO

Našim naročnikom in prijateljem sporočamo, da smo doslej vsem naročnikom razposlali vseh seden številko našega lista in da z današnjo številko prejemojo 8. številko. Ni pa izključeno, da ta ali oni zaradi raznih okolnosti te ali one številke ni prejel. — Vse tiste, ki lista v redu niso prejeli, prosimo, da nam to sporočete, da izvedemo potrebne reklamacije.

TISKOVNI SKLAD

Za tiskovni sklad "Svobodne Slovenije" so darovali: F. M. 2.50; J. A. 5.—; V. F. 4.—; N. N. dolarjev 50.—

Iskrena hvala!

"Svobodna Slovenija".

**PODPIRAJTE
NAŠ LIST!**

Društvo za kulturno sodelovanje med Jugoslavijo in Sovjetsko Zvezo je imelo občni zbor v Beogradu. Dosedaj je bil predsednik slovenski komunistični publicist Boris Žihelj. V novem odboru so sedaj naslednji Slovenci: Josip Rus, sodnik; Marjan Jurkovič, književnik; Bojan Štih, časnikar; Božidar Jakac, slikar; Boris Kalin, kipar; Boris Žihelj, publicist in Vanda Novosel. Novi predsednik pa je Srb Marjan Sulinovič.

Umrl so: Vera Stanko (nenadoma); Marija Ilc, gostilničarka, Dolenja vas pri Ribnici; Francka Kuliš, trgovka v Ljubljani (nenadoma); Cecilia Kavčnik, vdova pred. apel. sod.; Anton Vršek, Kranj; Janko Kramer, šolski upravitelj v pokoju v Celju; Matija Menec, bivši župan na Igu; Jože Smertnik, ravnatelj Celjske posojilnice v p.; Richard Studničny, obratovodja v Mariboru; Zavodnik Jakob, poštni uradnik v pokoju, Ljubljana; Val. Colarič, vdova po majorju; Matej Vunderl, učitelj v Ptuju; Leopold Ružič, železničar v Murski Soboti; Oskar Vračko, policijski svetnik v p. v Ljubljani; Marija Menciger, roj. Polajnar na Jesenicah; dr. Franc Janžekovič, ravnatelj v. p.; Franc Dolenc, pasar v Ljubljani; Ivan Gole, Doljeni Logatec; Mara Smole-Supan, Ljubljana; Alojzija Volavšek, Radna pri Sevnici; Franc Ozvatič, župnik v Šmartnem pri Rožni dolini na Koroškem; Reso Flisar, gostilničar v Murski Soboti; Lado Velkavrh, gostilničar v Ljubljani (zadet od zločinske roke, kakor pravi osmrtnica); Ciril Lilek, poštni inspektor v pokoju, Ljubljana; Marija Cihelka-Zimmerman, vdova po nadsvetniku, Zagorje.

Ljubljanski listi so le zelo kratko pisali o tragični smrti češkoslovaškega zunanjega ministra Masaryka.

Ljubljanska univerza bo tudi proslavila 600 letnico Karlove pničerze v Pragi.

Štetje prebivalstva so dne 15. marca izvedli v vsej Jugoslaviji. Listi so nekaj dni prej navajali podrobnosti in pisali, da bo štetje podprlo izvajanje petletke.

Hud in grd napad na msgr. Podgorca zaradi obnovitve Družbe sv. Mohorja v Celovcu je dne 14. marca napisal v Slovanskem poročevalcu prof. dr. Anton Trstenjak.

Kulturne nagrade je v marcu razdelila beografska vlada. Od Slovencev so prejeli nagrade: Miško Kranjec za roman "Fara sv. Ivana", Joža Horvat za dramo: "Past pred nosom"; Josip Vidmar za prevod "Šola za žene"; Zdenko Kalin in Karel Putrih za kip "Na Bledu"; kiparja Boris Kalin in Franjo Smerdu za kip "Na Bledu"; slikar Penkov za fresco "Na Bledu"; Marjan Kozina za simfonično pesnitev "Ilova gorja"; Trost Anton za koncertno delo; režiser Stupica za režijo drame "Še tak lisjak se nazadnje ujame"; Hinko Leskovšek za režijo "Figarovske svatbe"; nagrado sta tudi prejela igralca Stane Šever in Božena Kraljeva.

Cene piva v Ljubljani: pivo v steklenicah 10.50 do 11.50 din; politrski vrček 9 do 10 din; 3/10 litra 5.50 do 6.50 din.

Na mamutski skakalnici v Planici so bile dne 14. marca tekme. Od tujcev so prišli le Švicarji, Poljaki in Francozi. Dosegli so: Finžgar 97 m; Polda 120 m (d); — d — pomeni dotik in ne padec; drugi skok 109 m (jugoslovanski rekord); Ražinger 82, Zalokar 102 (d), 100 m; Mežik 100, 106 (ima neprekosljiv stil in pomeni po izjavi tujcev sestovno kvalitet); Pribošek, 100, 106; Švicarji: Blum 102; Tachanen 106, 109 (p); Zurbigen 100 (p); Stump 99; Francija: Lichini 103, 107 (p); Monier 102, Charlet 107. Pri popoldanskih skokih pa so dosegli Mežik 108 m; Razinger 95; Zalokar pa se je ponesrečil, ker je izgubil ravnotežje takoj pri odletu, vendar poskodbe niso smrtni; Švicar Blum 121 m s padcem; Poljak Wieczorek 82 (p);

Novice iz Slovenije

Polda pa je tega dne popoldne letel 120 m in pristal samo z dotikom rok, a brez padca, vendar skok ne bo priznan.

Ljubljanski listi so se dne 12. marca silno razhudili in objavili Tanjugovo poročilo pod velikim naslovom: "Vojni zločinci iz Italije odhajajo v Argentino". Tako pišejo: "Skupina 1100 mednarodnih vojnih zločincev iz taborišča za takojmenovane bugunce v Italiji je odpotovala iz Napolija v Argentino z ladjo "Santa Cruz". S tem transportom je odpotovalo tudi mnogo fašistov, četnikov in ustašev, vojnih zločincev, ki jih italijanske oblasti niso arretirale kljub zahtevam jugoslovanskega poslaništva v Rimu. Z isto ladjo je odpotovala tudi skupina 300 inozemskih vojnih zločincev, ki so jo s posebnim vlakom pripeljali iz Nemčije v Neapelj. V transportru so razen jugoslovenskih tudi poljskih in madžarski fašisti. Tako sta v zadnjih treh mesecih ameriški ladji "Santa Cruz" in "General Blake" prepeljali iz Italije približno 3000 mednarodnih vojnih zločincev v Argentino, Peru in Venezuela". Poročilo je datirano iz Rima, kjer je dopisnik Tanjuga neki Opačić. "Tanjug" proglaša za vojne zločince vse, ki niso komunisti.

Dve slovenski novi maši sta bili na velikončni pondeljek v Rimu. Oba novomašnika Vodeba Rafka in Šegula Frančička je na velikončno nedeljo posvetil kardinal Fumasoni - Biondi v kolegiju Propaganda Fide.

Učbenik v slovenskih šolah: Ljubljanska komunistična vlada je za slovenske šole predpisala kot učbenik za zgodovino knjige sovjetskega zgodovinarja Misulina: "Zgodovina starega veka." V tej knjigi so tudi tile stavki: Znanost je dokozala, da ni živel nikak Kristus; "Sv. pismo obsegajo proizvode hebrejske literature in množico drugih bajk." S tako lažiznanostjo sedaj v Sloveniji komunisti ubijajo v mladini versko prepirčanje.

Beg iz Jugoslavije: Koncem marca je na dan pribrežalo v Italijo 11 mladenčev, ki ne marajo na vojaški rok v Titovo vojsko.

Izlet k Gospe Sveti: Slovenski begunci iz vse Koroške zlasti pa iz Spitala, so na velikonočni pondeljek priredili romanje k Gospe Sveti. Dasi je bilo precej ovir in težav, je vendarle romanje k temu najstarejšemu slovenskemu Marijinemu svetišču izredno lepo uspeло.

Smrtno sta se v Brdih ponesrečila oznovca Sirk Alojzij iz Hlevnika in neki tov. Lado iz Vipolž.

Beg družin: Iz Robedija v Kobariškem kotu je ponoči dne 9. marca počnilo v Italijo pet družin, skupno 29 oseb. Pobegnili so, ko so bile na meji straže odsotne.

Dve smrtni obsodbi: V Beogradu je bila velika razprava proti uradnikom zvezne nabavno - prodajnih zadrug Srbije. Obtoženci so se zagovarjali zaradi tajvin in poneverb in sta bila na smrt obsojena Slovenca neki Miha Erze in Josip Gabršček.

Kaj je z Uršičem? — Lansko leto so komunisti na Goriškem ugrabili direktorja lista "Demokracija" drja Andreja Uršiča in ga odveli v Jugoslavijo. Tržaški listi so dne 23. marca objavili novočo, da je neka oseba, ki je bila zaprta v Sežani, v sežanskih zaporih spoznala slovenskega časnikarja Uršiča. Tam so ga sodili in odpeljali v koncentracijsko taborišče Lepoglavo.

Preuredite Ambroževega trga v Ljubljani: Na tem trgu in v bližini bodo zgradili pet velikih stanovanjskih blokov tako, da bo Zarnikova cesta prodrala na Poljansko cesto in čez Poljansko cesto na Šentpeterski nasip; tako

bodo napravili najkrajšo zvezo med Dolensko cesto in severnim delom Ljubljane. V novem bloku bodo petnadstropne stanovanjske hiše in v vsem bloku bo 90 samskih in 53 dvosobnih družinskih stanovanj. V teh hišah bodo smeli stanovati le člani sindikatov in tisti, ki bodo najbolj prispevali pri prostovoljnem delu na teh stavbah.

Umrl je v Zagrebu nadžupnik dekan Julij Vajda. Umrl je 10. februar, pokopan pa je bil dne 13. februar, istotam. Osmrtnico v listih je priobčil dr. Peter Kovacič, epat celjski.

Preselitev beguncov v Italiji. — Po poročilih iz Italije so zavezniške oblasti v zadnjem času preselile večino beguncov iz dosedanjih taborišč v Barletti in Traniju v taborišče Bagnoli pri Neapelju. V to taborišče so preselili vse one begunce, ki imajo že vize za emigracijo v Argentino. Že pred preselitvijo večine beguncov iz Barlette in Tranija v veliko zbirno taborišče Bagnoli, je prišla v to taborišče tudi večina slovenskih beguncov iz senigalskega taborišča, ki sedaj vsi čakajo na prevoz v Argentino.

V Južnih Tirolah in sicer v Freibergu se je dne 25. marca smrtno ponesrečil logaški župnik Anton Skubic. V Freiburgu je pokojni živel nad eno leto in je imel pri sebi 80 letno mater in sestro.

PO ARGENTINI

Novodošli slovenski imigranti se zanimajo za življenje v raznih krajih Argentine. Zato objavljamo nekaj poročil, ki smo jih prejeli.

Ognjena zemlja. Zadnja skupina Slovencev — 7 po številu —, ki je odšla januarja na delo na Ognjeno zemljo, nam sporoča, da zaslužijo tam kar dobro. Nekateri zaslužijo po 2 in 1/2 pesos na uro, drugi, ki postavljajo parkete, pa po 3 pesos na uro. Klima ni nezdrava, vendar ni za takega, ki je občutljiv za prehlade. Vreme se namreč zelo spreminja: dež pa zopet mraz, itd. Veter močno piha in zelo pogosto. Ognjena zemlja je znana kot zelo vetrovna dežela.

Entre Ríos. Slovenec poroča od tam, da je klima približno taka kot v Buenos Airesu, samo da je bolj vroče. Povprečna je 18°. Komarjev pa ni niti toliko kot v Bs. As. Zaslužek je slab. Dober specialist ima 10-12 pesos na dan, navadni delavci pa 6-7 pesos na dan. Živež je malo cenejši, sadje pa je dražje kot v B. A. Stanovanje ni tu problem. Ko si človek zasluži par sto pesos, si že lahko postavi barako, ker je svet brezplačen. Včasih ga sicer zalije voda, a to le malokdaj. Mogoče enkrat vsakih 15 let kake 1/2 m visoko. Stanovanje se dobri tudi v mestu, ki šteje okrog 45.000 prebivalcev. Druge industrije razen lesne in mesne ni.

Cordoba. Dela v Cordobi je dovelj. Prednost pa imajo zidarji in mizarji. Podnebje je za naše ljudi ugodno. V bližini mesta so veliki hribi. Slovencev staronaseljencev je kakih 200. Žive dobro; večina ima svoje hiše, pa tudi velike hiše. Nekateri imajo poleg službe tudi majhne trgovine. Slovenci staronaseljenci imajo tudi svoje društvo, ki ima lastno hišo. Toda društvo je pod precejšnjim vplivom komunistične propagande.

Še iz Cordobe: Titovski poslanik v Argentini, generalni major France Pirc je v drugi polovici marca obiskal Cordobo. Toda godilo se mu je tamkaj zelo slabo, ker so mu

Navodila kominforma. — Kominform je naročil komunistični partiji v Italiji, da moraju njeni člani nadzirati in vohniti jugoslovanske antikomunistične emigrante in v Beograd nato poročati vse, kar jim je naročeno. Ista navodila je kominform dal drugim komunističnim partijam v državah, kjer žive antikomunistični begunci.

Nabori. — Neko poročilo iz Slovenije pravi, da so titovska poveljstva začela klicati na orožne vaje celo starejše duhovnike. Celo sam ljubljanski pomogni škof Vovk je bil spoznan za sposobnega za navadnega redova.

Napadi na narodni odbor in delo drja Kreka. — Ljubljanska "Ljudska pravica", glasilo slovenske komunistične partije, je dne 18. marca začela silovito napadati delo narodnega odbora, drja Mihe Kreka in Gabrovška. Napade je podpisal neki Mol.

Ljubljanski tramvaj je v letu 1947 prevozel 29 miljonov potnikov, kar je izredno visoka številka. Prebivalci Ljubljane se torej v teh časih morajo mnogo bolj posluževati tramvaja ko pa po prejšnja leta. Verjetno je tudi število prebivalstva v Ljubljani preseglo prvi sto tisoč.

Proces v Ljubljani. — Kakor poročajo listi, se je dne 12. aprila pričel v Ljubljani proces proti prof. Mirku Bitencu in 12 soobtežencem.

Pesnik Hrvatske Emigracije

Vinko Nokolič: Oskytnuto proljeće (Buenos Aires 1947. 6 \$).

Vinko Nokolič je po zbirkvi v Rimu (Izgubljena domovina) izdal sedaj drugo zbirkovo ter tako postaja najvidnejši pesnik hrvatske emigracije. Pa tudi on najgloblje dojema hrvatsko usodnost ter skuša s peresom — z žurnalističnim in pesniškim — služiti Domovini, njeni Smrti in njeni Svobodi. Ta zbirkova je posvečena v glavnem njeni — Smrti, ter jo je zato zunanje vključil v dve hrvatski "Pietá"; Mestrovčev kip in Bela Csikos-Sesievo podobo, ter jo še posebej posvetil "mrtvi hrvatski mladini", o kateri pove v dodatku, da je bila poklana spomladmi leta 1945 po vrnjenju v Titovino. Ta prvi ciklus je pesniško močan, globoko čustven in z izrazitim končnim poantami. V njih je tuga vklesana kot na klasičnem marmornatem spomeniku. Drugi — rimski ciklus — pada dama že bolj v retoriko, tretji — pot iz Evrope v Argentino — so močne podobe iz begunske usode: dela in hvaležnosti za kruh... Zadnji ciklus, ki po nepotrebnem nosi objektivno formo "iz dnevnika prijatelja", je v bistvu lirična osebna izpoved.

Nikoličeva pesem ni baročno nakičena z novimi pesniškimi figurami ter ekstravagantnimi primerami, temveč je besedno asketska in čustveno globoka ter joka v imenu miljonov...

POROČILO O RAZMERAH V CHILE

Razmère in življenske možnosti v Chile so skoraj iste, kot v Argentini. Mnogi emigranci pa država Chile za enkrat še ne sprejemata; le posameznike s posebnim dovoljenjem. Položaj delavca je tukaj veliko slabši kot v Argentini. Slovencev ni naseljenih. Od jugoslovanov so Dalmatinci, vsi zelo dobro stojeci. Kakšnekoli pomoči od njih ni pričakovati, kar so vsi zelo titovsko usmerjeni.

Beg - edina rešitev

Iz Italije in Avstrije javljajo o begu ljudi iz Jugoslavije. Med Mirnikom in Kobaridom je deserterjal jugsl. častnik obmejne vojske in se predal it. oblastem. Drugo poročilo iz Italije: po strašnem hudourju je prišlo sem 27 beguncov iz Dalmacije, ki so na morju doživeli brodom. Dolgo so se z deskami borili za življenje na morju, dokler jih niso rešili ribiči in pripeljali na suho. Begunci so izjavili, da sta tisto noč odšli dve ladji; pa o drugi ni sledu.

V bližino Trsta je prispelo 6 Istranov, ki so tri noči tavalni v največjem strahu čez mejo. V Trst sam pa je prispelo 35 mladičev izpod 20 let večinoma iz okolice Reke, Labina in Raše. Pričoveduje, da Tito mrzlično mobilizira deset letnikov. Jugoslovanski komunisti so v tesni zvezi s tržaškimi, ti pa z italijanskimi. Iz Pula pribegla učiteljica pravi: Življenje tu je več kot strašno. Mesto, izpraznjeno po Italijanh, zdaj

ZAPLEMBA UMETNIN

Ljubljanski "Slovenski poročevalci" je dne 3. februarja objavil važno odločbo o "zaščiti del slovenskih upodabljanjih umetnikov". Uredba meni, da gre samo za zaščito slovenskih umetnin, toda določbe so take, da gre dejansko za zaplembu vseh umetnih, ki so v lasti zasebnikov. Ta uredba določa, da so kot kulturni spomeniki zavarovana vsa dela pomembnejših slovenskih umetnikov 19. in 20. stoletja, zlasti pa vsa dela teh umetnikov: Josipa Tomincia (slikar zgodnjega 19. stoletja), Matevža Langusa, Mihaela Stroja, Janeza Wolfa, Janeza Šubic, Jurija Šubica, Antona Ažbega, Jožefa Petkovška, Ivane Kobilice, Ivana Groharja, Ferda Vesela, Richarda Jakopiča, Matije Jame, Mateja Sternena, Alojzija Gangla, Franceta Bernekarja in Ivana Zajca in sicer ne glede na to, čigava last so ali kdo jih ima.

Slike teh umetnikov se ne smejo predelovati, restavrirati, odsvojiti, zastaviti ali premestiti v drug kraj. Vsi lastniki del teh umetnikov so morali do 15. febr. t. l. vse take umetnine prijaviti posebnemu kontrolnemu zavodu v Ljubljani.

Tako so v Sloveniji tedaj dejansko zaplenili vse umetnine klasikov slovenske umetnosti; sicer komentira avtor te uredbe dr. Fr. Šjanec to uredbo tako, kakor da gre le za zaščito in zavarovanje, toda določbe so takšne, da gre zgolj za navadno zaplembu, če namreč to uredbo primerjamo z enakimi zaščitnimi uredbami drugih kulturnih državah. Seveda bo ta uredba doma največ škodovala mlajšim umetnikom, ki pač ne bodo mogli prodati nobene slike več, ker bo vsakdo računal s tovrstno zaplembo, kadar bi slika ali pa umetnik postal klasik v slovenski umetnosti.

DVAKRAT DA, KDOR HITRO DA ZAVITKI ZA SLOVENIJO

Dostava čez Svico s sodelovanjem tamkajšnjih organizacij za pomoč

Arturo Bruller

25 de Mayo 305, Of. 655 - T. A. 32-0737

Uradne ure: od 10 do 13 in od 15 do 19; ob soobtah od 10 do 13.

ZAVITEK KAVE	4½ kg najboljše surove "Santos" kave	cena m\$ n. 27.—
ZAVITEK SVINJSKE MASTI	doza zajamčeno čiste svinjske masti, netto 2100 gr.	cena m\$ n. 19.80
ZAVITEK RIŽA	4½ kg riža	cena m\$ n. 15.50
ZAVITEK MOKE IN RIŽA	pol moke, pol riža,	
	5 kg bruto	cena m\$ n. 15.50
ZAVITEK TESTENIN	rezanci, oz. spaghetti,	
	4½ kg netto	cena m\$ n. 15.50
ZAVITEK OVSENIH KOSMICEV	4½ kg ovsenih kosmicev	cena m\$ n. 13.30
POŠILJKE IZ U. S. A.:		
ZAVITEK NYLON	6 parov Nylon nogavic, velikost 6½ do 10	cena m\$ n. 37.—
ZAVITEK SARDIN	14 doz La portugalskih sardin	cena m\$ n. 23.50
ZAVITEK MILA	4 kg mila	cena m\$ n. 20.—
DANSKI ZAVITEK	1 kg surovega mašla	
	1 kg mesa	
	1 kg prekajene trebušne slanine	
	¼ kg sira	cena m\$ n. 40.—

Za ostale zavitke zahtevajte naše popolne sezname. Navedenim cenam je treba dodati za poštino v Sloveniji po m\$ n. 3.85 za zavitek. Pri pismenih naročilih prosimo, da napišete jasno imo prejemnika in podpisatelja in priložite obenem poštni cek. VSI ZAVITKI SO ZAVAROVANI. — URADUJEMO TUDI V SLOVENŠČINI

MINIMALNE PLAČE

Naši čitatelji so nam sporočili željo, da bi od časa do časa pojasnili razne določbe v argentinskem delavskem pravu in socialnem redu. Danes objavljamo določbe o minimalnih mezdah.

Zakon z dne 22.8.1946 določa za uradnike in delavce drž. uprave, samoupravnih oddelkov in mešanih družb (z drž. udeležbo), ki so spolnili 18. leto, brez razlike spola, ki ne prejemajo hrane ali stanovanja, kot minimalno plačo pesov 200.— mesečno ali na dan najmanj pesov 8.—. Od tega zneska se sme odtegniti za hrano in stanovanje skupno le do 30%.

Prav tako spadajo pod določbo tega zakona tudi uradniki in delavci koncesijskih podjetij, pogodbénikov in podpogodbénikov, ki vrše javno službo ali javna dela. Tudi osebe, katerih plača se računa po urah, komadih ali na kakšen drug način, morajo prejeti svojo plačo v smislu gornjega zak. določila.

Osebe, zaposlene v raznih panogah gospodarstva, imajo svoje posebne stimate in plačilne lestvice, ki so bile po

tem zakonu revidirane z ozirom na zakonom odrejeno minimalno plačo. Tako so bile na pr. minimalne plače določene s kolektivno pogodbo za gradbeno industrijo z dne 26.7.1945 z rešitvijo s strani "Secretario de Trabajo y Previsión" z dne 2.5.1947 in takole določene z veljavnostjo od 1. avgusta 1947 dalje:

oficial	\$ 15.50 na dan
medioofficial	13.50 "
peón	11.50 "
peón canchero	12. " "
nočni čuvaj	\$ 260.— mesečno.

Dostavlja pa seveda zakon, da, če se kje plačujejo uradnikom in delavcem višje plače kot te minimalne, kakor so določene z zakonom, ostanejo tudi te v veljavi.

Osebne novice

Olga Ivana Turk. — Na potovanju z ladjo "Santa Cruz" iz Italije v Argentino je 22. marca pred prihodom ladje v Rio de Janeiro umrla Olga Ivana Turk, hčerkica Alojzija in Marije Turk iz Velikih Lašč, ki je bila rojena pred tremi meseci v senigalskem taborišču. Umrlo Olgico so izkrcali v Rio de Janeiro dne 23. marca ter jo naslednjega dne pokopali na tamošnjem pokopališču. Turkovna družina je v zadnjih letih izgubila že dva sinova in sicer so sina Janeza med vojno ubili komunisti doma, sin France pa je, v 15. letu starosti umrl 25. avgusta 1945 v Monigu pri Trevisu v Italiji ob preselitvi tamšnjega slovenskega taborišča iz Moniga v Servigliano. S težko prizadeto družino sočustvuje vsa slovenska emigrantska družina.

Poročila sta se na velikonočni pondeljek v kapeli José Ingenieros Slovenc Korošec Franc, akademik in Hrvatica Povic Slavica, akademičarka. Obilo sreče!

Vesel dogodek. Družina Janeza in Kristine Jelenec je dobila 5. t. m. drugega sinčka, ki je pri krstu dobil ime Matevž-Anton. Jelenčevi družini v Buenos Airesu k veselemu dogodku iskreno čestitamo.

Poroka. V cerkvi sv. Rosa iz Lime na calle Pasco sta se v nedeljo 10. aprila poročila g. Anton Jenko, pisarniški uradnik v Buenos Airesu, in gdč. Jelica Belič, bivša trgovska nameščenka v Ljubljani, ki je prišla z zadnjim transportom "Santa Cruz". Poročil ju je g. Ladislav Lenček. Na novo živiljenjsko pot želimo novoporočencem obilo sreče.

Poroča. Iz Kanade smo dobili sporočilo, da se je tam poročila g. Terezija Černe z gospodom Marušičem takoj ob prihodu tja, kamor je prišla koncem marca. Ge. Marušičevi, ki je bila znana v Ljubljani na Kodeljevem in potem v taboriščih v Serviglianu, Senegaliji, Regiji Emiliji in končno v Bagnoliju kot navdušena delavka v slovenskih vrstah, iskreno čestitamo k njeni čudoviti živiljenjski usodi. Če ji kdo hoče pismeno izraziti čestitke, lahko piše na naslov: Terezija Marušič, Box 991 Kirkland Lake, Ant. Canada.

POPIS BEGUNCEV V TRSTU

Zavezniška vojna uprava v Trstu vabi sedaj vse begunce, da se pismeno prijavijo pri podpornem uradu. Ta prijava je sedaj nujno potrebna zaradi tistih, ki se želijo izseliti. Doslej so namreč lahko begunci nemoteno potovali v Rim, da so tam prejeli potrebne listine. Sedaj je pa italijanska vladna predpise glede potovanja in izseljevanja poastrila. Ker begunci več ne morejo v Rim, bo ZVU poskrbel, da si bodo lahko kar v Trstu poskrbeli potna dovoljenja vsi tisti, ki se žele izseliti.